

۲۳۳۳۷۸
—
۳۳۱

هوش مصنوعی

رویارویی با انقلاب صنعتی چهارم

تألیف:

نوید فرخی

سبزان

سروشانه	: فرخی، نوید، ۱۳۶۸-
عنوان و نام پدیدآور	: هوش مصنوعی؛ رویارویی با انقلاب صنعتی چهارم / تألیف: نوید فرخی.
مشخصات نشر	: تهران: سبزان، ۱۴۰۱.
مشخصات ظاهری	: ۳۳۶ ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۱۱۷-۶۷۰-۸
وضعیت فهرستنوسی	: فیبا
عنوان دیگر	: رویارویی با انقلاب صنعتی چهارم.
موضوع	: هوش مصنوعی
Artificial intelligence	: انقلاب صنعتی چهارم
Industry 4.0	
ردیبدنی کنگره	: ۱۳۵Q
ردیبدنی دیوبی	: ۰۰۶/۳
شماره کتابشناسی ملی	: ۸۹۸۵۸۹۱
اطلاعات رکورد کتابشناسی	: فیبا

انتشارات سبزان

میدان فردوسی - خیابان عباس موسوی (دامت) - ساختمان ۵۴ تلفن: ۸۸۸۴۷۰۴۴ - ۸۸۳۱۹۵۵۸

هوش مصنوعی

رویارویی با انقلاب صنعتی چهارم

• تألیف: نوید فرخی

• ناشر: سبزان

• خدمات نشر: واحد فنی سبزان

۸۸۳۴۸۹۹۱ - ۸۸۳۱۹۵۵۷

• نوبت چاپ: اول - ۱۴۰۲

• تیراز: ۱۰۰ نسخه

• قیمت: ۳۲۸.۰۰۰ تومان

• چاپ و صحافی: کامیاب

فروش اینترنتی از طریق سایت آی آی کتاب www.iiketab.com

ISBN: 978-600-117-670-8

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۱۱۷-۶۷۰-۸

◀ فهرست

۱۱	مقدمه ناشر
۱۲	پیشگفتار
۱۷	آزمون تورینگ
۱۹	اتاق چینی
۲۱	اتوماسیون
۲۲	اتوماسیون فرایند رباتیک
۲۳	اثر افق
۲۵	اثر الیزا
۲۷	اثر هوش مصنوعی
۲۸	اخلاق روبات
۲۹	اخلاق ماشین
۳۱	اخلاق هوش مصنوعی
۳۲	ارتقای انسان
۳۴	الگوریتم تورینه
۳۶	الگوریتم زنگیک
۳۸	انتخاب عمل
۳۹	اندروید
۴۰	انجبار هوشمندی
۴۱	انقلاب صنعتی چهارم
۴۲	انیماترونیک
۴۳	ایمنی رباتیک محل کار
۴۴	بات بازی ویدیویی
۴۵	بارگذاری ذهن
۴۷	بازی عمومی
۴۸	باسیلیسک روکو
۴۹	بخشندی تصویر
۵۰	برچسب گذاری دادهها
۵۱	برنامه‌ریزی هوش مصنوعی
۵۲	بوستینگ
۵۳	بیش برآراش
۵۴	بیکاری ناشی از فناوری

۵۶	بینایی ماشین
۵۷	بیوروباتیک
۵۸	بیومکاترونیک
۵۹	بیونیک
۶۰	پارادایم روباتیک
۶۱	پارادوکس موراواک
۶۲	پایگاه داده تحلیلی
۶۳	پایگاه دانش
۶۴	پردازش تصویر
۶۵	پردازش زبان طبیعی
۶۶	پردازشگر سیگنال دیجیتال
۶۷	پردازندۀ یادگیری عمیق
۶۸	پرسپکtron
۶۹	پسابریت
۷۰	پلاتموید
۷۱	پهاد
۷۲	پیرا اسکلت برقی
۷۳	تابع فعال سازی
۷۴	تابع هزینه تربیلت
۷۵	تبیض هوش مصنوعی
۷۶	تحلیل رگرسیون
۷۷	تداخل فاجعه‌آمیز
۷۸	تلابشریت
۷۹	تراش دادن داده‌ها
۸۰	تراش دادن وب
۸۱	تراکتور بدون راننده
۸۲	تراسفورمر
۸۳	ترجمه ماشین
۸۴	تشخیص اشیاء
۸۵	تشخیص خودکار گفتار
۸۶	تشخیص ناهنجاری
۸۷	تطبیق الگو
۸۸	تطبیق سرعت هوشمند
۸۹	تفویت هوش
۹۰	تکامل عصبی
۹۱	تکینگی فناوری

۱۰۳	تله روباتیک
۱۰۵	تولید چراغ خاموش
۱۰۶	جامعه کاری پسابشریت
۱۰۷	جهیه هوش مصنوعی
۱۰۸	جمل عمیق
۱۱۰	جینوید
۱۱۱	جتابات
۱۱۲	حاشیه‌نویسی خودکار تصویر
۱۱۳	حرکت‌شناسی روبات
۱۱۴	حکمرانی هوش مصنوعی
۱۱۵	حیات مصنوعی
۱۱۶	حیات وب
۱۱۷	خطای عوموسی‌سازی
۱۱۸	خلاصه‌سازی خودکار
۱۱۹	خودران
۱۲۰	خودروی متصل
۱۲۱	خوشبندی
۱۲۲	داده‌کاوی
۱۲۳	دره وهمی
۱۲۴	دستگاه شارژ اتوماتیک
۱۲۵	دستگاه‌های لجستیک خودمختار
۱۲۶	دوربین هوشمند
۱۲۷	دولت از طریق الگوریتم
۱۲۸	رایانش احساسی
۱۲۹	رایانش مفهوم
۱۳۰	رایانش خودمختار
۱۳۱	رایانش شناختی
۱۳۲	رایانش مخزنی
۱۳۴	ردیابی ویدیویی
۱۳۵	رقابت تسلیحاتی هوش مصنوعی
۱۳۶	رگرسیون باثبات
۱۳۷	رگرسیون پواسون
۱۳۸	رگرسیون تعمیم‌یافته کمترین مربعات
۱۳۹	رگرسیون جست‌وجوگر تصویر
۱۴۱	رگرسیون چندک
۱۴۲	رگرسیون چندمتغیره

۱۴۳	رگرسیون خطی
۱۴۵	رگرسیون لارس
۱۴۶	رگرسیون لجستیک
۱۴۷	رگرسیون مؤلفه اصلی
۱۴۸	روبات اجتماعی
۱۴۹	روبات انسان نما
۱۵۰	روباتیک با الهام از زیست‌شناسی
۱۵۱	روبات پزشکی
۱۵۲	روبات خانگی
۱۵۳	روبات خدماتی
۱۵۴	روبات خودمختار
۱۵۵	روبات سرگرمی
۱۵۶	روبات شخصی
۱۵۷	روبات صنعتی
۱۵۸	روبات صنعتی متحرک
۱۵۹	روبات فرآگیر
۱۶۰	روبات کشاورزی
۱۶۱	روبات مازولار خود - پیکربند
۱۶۲	روبات متحرک
۱۶۳	روبات مختصات دکارتی
۱۶۴	روبات معلومین
۱۶۵	روبات نظالمی
۱۶۶	روباتیک آموزشی
۱۶۷	روباتیک ازدحامی
۱۶۸	روباتیک بیم
۱۶۹	روباتیک تکاملی
۱۷۰	روباتیک توان پختنی
۱۷۱	روباتیک توسعه‌ای
۱۷۲	روباتیک سازگار
۱۷۳	روباتیک شناختی
۱۷۴	روباتیک مبتنی بر رفتار
۱۷۵	روباتیک منبع - باز
۱۷۶	روباتیک نرم
۱۷۷	روباتیک نرم مفصل‌دار
۱۷۸	روبارت
۱۷۹	روش پس انتشار

۱۸۰	روش مونته کارلو.....
۱۸۱	زبان صوری
۱۸۲	زمستان هوش مصنوعی
۱۸۴	زنجیره حرکتی
۱۸۵	سازگاری دامنه
۱۸۶	ساپرنتیک
۱۸۷	سایبورگ
۱۸۸	سلاح خودمختار مرگبار
۱۸۹	سوئیت روباتیک
۱۹۰	سیستم انتتاج عصی - فازی سازگار
۱۹۱	سیستم اینمنی مصنوعی
۱۹۲	سیستم تخته‌سیاه
۱۹۳	سیستم تراپری هوشمند
۱۹۴	سیستم تشخیص چهره
۱۹۵	سیستم توصیه‌گر
۱۹۶	سیستم تولید
۱۹۷	سیستم چندعاملی
۱۹۸	سیستم خرده
۲۰۰	سیستم ذخیره‌سازی و بازیابی خودکار
۲۰۱	سیستم طبقه‌بندی یادگیری
۲۰۲	سیستم عامل روبات
۲۰۴	سیستم قانون - محور
۲۰۵	سیستم تاوبری خودرو
۲۰۶	سیستم هدایت خودکار
۲۰۷	سیستم هوشمند هیریدی
۲۰۸	شبکه حالت پژواک
۲۰۹	شبکه خودمختار
۲۱۰	شبکه عصی اسایبریک
۲۱۲	شبکه عصی با تأخیر زمانی
۲۱۳	شبکه عصی بازگشتی
۲۱۴	شبکه‌های عصی پیچشی
۲۱۵	شبکه عصی پیشخور
۲۱۶	شبکه عصی خودمزگذار
۲۱۷	شبکه عصی سیاسی
۲۱۸	شبکه عصی کپسول
۲۱۹	شبکه عصی کوانتومی

۲۲۰	شبکه عصبی مصنوعی
۲۲۱	شبکه مولد تخصصی
۲۲۲	شبکه هایفیلد
۲۲۳	شبیه‌ساز روباتیک
۲۲۴	شتاب‌دهنده هوش مصنوعی
۲۲۵	شناسایی الگو
۲۲۶	طبقه‌بندی آماری
۲۲۷	طبقه‌بندی کننده بیز ساده
۲۲۸	عامل هوشمند
۲۲۹	عقیده‌کاوی
۲۳۰	علم داده
۲۳۱	علوم اندروید
۲۳۲	عملیات اتوماتیک قطار
۲۳۳	فراهوش
۲۳۴	فضاییمای روباتیک
۲۳۵	قانون یادگیری اویا
۲۳۶	قوانين سه گانه روباتیک
۲۳۷	کلیترونیک
۲۳۸	کنترل از راه دور حیوانات
۲۳۹	کنترل روبات
۲۴۰	کنترل هوشمند
۲۴۱	کیت روبات
۲۴۲	کیوسک تعاملی
۲۴۳	گراف دانش
۲۴۴	ماتریس درهم‌برختنگی
۲۴۵	ماده روباتیک
۲۴۶	ماشین بردار پشتیبانی
۲۴۷	ماشین تورینگ
۲۴۸	ماشین حالت سیال
۲۴۹	ماشین خود تکثیر شونده
۲۵۰	ماشین کمینه
۲۵۱	ماشین یادگیری افراطی
۲۵۲	مالیات روبات
۲۵۳	مسئله هوش مصنوعی - کامل
۲۵۴	مشقت چند بعدی
۲۵۵	معماری پاندمونیوم

۲۶۲	مغز مصنوعی
۲۶۴	موتور استنتاج
۲۶۵	مه سودمند
۲۶۶	مهندسی ویژگی
۲۶۸	میانگین گیری گروهی
۲۶۹	میکروباتیک
۲۷۰	نانوروباتیک
۲۷۱	ناویری روبات
۲۷۲	ناویری هیبریدی
۲۷۳	نرم افزار روبات
۲۷۴	نظریه اتوماتا
۲۷۵	نظریه یادگیری آماری
۲۷۶	نظم دهنی
۲۷۷	نوروروباتیک
۲۷۸	نویسه خوان نوری
۲۸۰	واسط مغز و کامپیوترا
۲۸۲	واقیت شبهه سازی شده
۲۸۳	وسایل نقلیه زمینی خودمختار (AGV)
۲۸۵	وسایل نقلیه زیر آب خودمختار
۲۸۶	وسایل نقلیه سطح آب بدون سرنشین
۲۸۷	هم بات
۲۸۸	هوش مصنوعی ازدحامی
۲۸۹	هوش مصنوعی از دیدگاه درایفوس
۲۹۱	هوش مصنوعی بذری
۲۹۲	هوش مصنوعی توضیح بذیر
۲۹۳	هوش مصنوعی جامع
۲۹۴	هوش مصنوعی در بازی های ویدیویی
۲۹۵	هوش مصنوعی در داستان
۲۹۷	هوش مصنوعی سمبیلیک
۲۹۸	هوش مصنوعی سودمند
۲۹۹	هوش مصنوعی ضعیف
۳۰۰	هوش مصنوعی قوی
۳۰۱	هوش مصنوعی مهریان
۳۰۲	هوشمندی کسب و کار
۳۰۳	هوشیاری مصنوعی
۳۰۴	یادگیری افزایشی مبتنی بر جمعیت

۳۰۵	یادگیری انتقالی
۳۰۶	یادگیری با نظارت
۳۰۷	یادگیری بی نظارت
۳۰۸	یادگیری تقویتی
۳۰۹	یادگیری چندوجهی
۳۱۰	یادگیری چند - وظیفه‌ای
۳۱۱	یادگیری خود - نظارتی
۳۱۲	یادگیری رقابتی
۳۱۳	یادگیری روبات
۳۱۴	یادگیری عمیق
۳۱۵	یادگیری فعال
۳۱۶	یادگیری قانون و استگی
۳۱۷	یادگیری گروهی
۳۱۸	یادگیری ماشین
۳۱۹	یادگیری ماشین اتوماتیک
۳۲۰	یادگیری ماشین آنلاین
۳۲۱	یادگیری ماشین در بازی های ویدئویی
۳۲۲	یادگیری ماشین بر قاعده
۳۲۳	یادگیری ماشین در مقیاس بالا
۳۲۴	یادگیری نیمه نظارتی
۳۲۵	یادگیری ویژگی
۳۲۶	منابع
۳۲۷	
۳۲۹	نمایه

◀ مقدمه ناشر

دانلای توانای است

در ذیابی که همواره رو به پیشرفت است و هر لحظه، مزهای آگاهی و دانش یکی پس از دیگری فرومی‌ریزد و بر شگفتی‌هایش افزواده می‌شود و حجم عظیم ناآگاهی‌هایمان بیش از پیش نمایان می‌گردد. همگامشدن با این حجم از تحولات و پیشرفتهای علم و فناوری کاری دشوار می‌نماید. شاید یکی از راه‌ها برای دستیابی به این مهم، ترجمه و نشر کتاب‌های علمی باشد تا از این طریق، گامی ناچیز در راه اعتلای دانش همگانی و آشنایی با دستاوردهای جدید علمی در اقصی نقاط جهان برداشته شود.

بر کسی پوشیده نیست که یکی از آسان‌ترین و بدیهی‌ترین راه‌های آشنایی با پیشرفتهای علمی، مطالعه کتاب‌هایی از این دست است که علاوه بر افزایش آگاهی، از تجربیات ارزنده همه دانشمندان و نویسنده‌گان هم عصرمان و یا آنانی که پیش از تاریخ و میراث ارزشمندان را برایمان باقی گذاشته‌اند بهره ببریم.

انتشارات سبزان، با نشر کتاب‌های متنوع علمی عامه‌بسته و حتی‌الحدائق به‌روز، تلاش دارد تا در این مسیر، یاریگر علاقه‌مندان به کتاب و علم باشد. در این راستا، سعی‌مان بر این است که از زحمات و تجربیات نویسنده‌گان و مترجمان در رشته‌های مختلف بهره ببریم، و جا دارد در اینجا از همه آنان تقدیر و تشکر نماییم.

بدون شک، به‌منظور رشد و اعتلای این مجموعه کتاب‌ها، و افزایش کیفیت عنایوین، نیاز به یاری و مشاوره همه فرهیختگان داریم. دستمان را به‌سوی شما دراز می‌کنیم و به‌جد می‌خواهیم ما را از انتقادات و راهنمایی‌هایتان بی‌نصیب نگذاریم که بدون شلاق نقد، هیچ فولادی آبدیده نخواهد شد.

انتشارات سبزان

◀ پیشگفتار

فناوری هوش مصنوعی، در عصر حاضر، توجه زیادی را به خود معطوف کرده است. گروهی از کارشناسان آن را تهدیدی برای بشر می‌دانند و گروهی دیگر انقلاب صنعتی چهارم را مبتنی بر این فناوری تلقی می‌کنند. این فناوری، پس از یک دوره‌ی افول چنددهه‌ای، باز دیگر قد برافراشته است و شتابان به پیش‌می‌رود و مسیرهایی تازه‌ای را برایمان می‌گشاید.

ما بهزودی با آینده‌ای مواجه خواهیم شد که تأثیر هوش مصنوعی و فناوری‌های مشتق شده از آن بر تمام ابعاد زندگی مان ملموس خواهد بود. اگر برای این آینده آماده نباشیم، خود را از مواجهی که به تبع پیشرفت‌های آتی فناوری حاصل خواهد شد، محروم کرده‌ایم. بررسی‌های مختلف نشان می‌دهند که هوش مصنوعی محور بسیاری از حرکت‌ها و جهش‌های پیش رو و قریب الوقوع بشر است. اما هوش مصنوعی چیست؟

هوش مصنوعی¹ به سیستم‌هایی می‌شود که قادرند واکنش‌های هوشمندی مشابه انسان از خود نشان دهند. هوش مصنوعی قلمروی است که ماشین‌ها می‌کوشند در آن فرایندهای فکری و شیوه‌های استدلالی مشابه انسان را شبیه‌سازی کنند. هر چند افراد، گروه‌ها و شرکت‌های مختلف، اسمی گوناگونی بر این فناوری گذاشتند، با وجود این، کارشناسان معتقدند که هیچ‌یک از این نام‌ها، به تنهایی تمام مختصات هوش مصنوعی را پوشش نمی‌دهد. از جمله‌ی این اسمی می‌توان به سیستم‌های کامپیوتری متغیر، سیستم‌های خبره، رایانش شناختی، هوش ماشینی، ماشین‌های باهوش، دستیاران هوشمند، سیستم‌های توصیه‌گر، سیستم‌های خودمختار، سیستم‌های پرسش و پاسخ... اشاره کرد.

جان مک‌کارتی²، استاد دانشگاه استتفورد، نخستین بار در سال ۱۹۵۶ در کنفرانس دارتموت، از عبارت هوش مصنوعی استفاده کرد. مک‌کارتی این فناوری نوین را «دانش و مهندسی ساخت ماشین‌های هوشمند» بر شمرد. امروزه هوش مصنوعی در علوم کامپیوتر، مهندسی، زیست‌شناسی، فیزیولوژی، پزشکی، علوم اجتماعی و... کاربردهای مختلفی دارد. برای مثال، یک پزشک با استفاده از هوش مصنوعی می‌تواند بیماری سرطان را در مراحل اولیه تشخیص دهد، یا یک پلیس قادر است از طریق سیستم‌های هوشمند، پلاک اتومبیل‌های را که از سرعت مجاز گذشته‌اند، ضبط کند، یا یک کاربر عادی می‌تواند از طریق این فناوری، کتاب‌های مشابه آثار مورد علاقه‌اش را پیدا کند.

1. Artificial Intelligence
2. John McCarthy

هوش مصنوعی در همین لحظه، کنار ماست و بر جنبه‌های مختلف زندگی‌مان تأثیر می‌گذارد. به دستگاه‌های خودپرداز اعتماد می‌کنیم و رمز عبورمان را وارد می‌کنیم، به سیستم‌های هوشمند GPS اعتماد می‌کنیم و نشانی مقصد را از آنها می‌گیریم و به دوربین دیجیتال اعتماد می‌کنیم، تا هنگام لبخند زدن از ما عکس بگیرد.

اگرچه پیشرفت‌های شگرفی در صنعت کامپیوتر حاصل شده و قوای پردازشی و ذخیره‌سازی با سرعت سراسام‌آوری افزایش یافته، اما هنوز هیچ سیستمی آن‌گونه توسعه نیافته است که به اندازه‌ی انسان‌ها، دلاری خودآگاهی و غریزه باشد. حتی پیچیده‌ترین سیستم‌های هوش مصنوعی (که بر اساس روش یادگیری عمیق کار می‌کنند) نیز به مرز هوشمندی مبتنی بصیرت و بینش نرسیده‌اند. شاید اشاره به برخی از مشهورترین تعریف‌های هوش مصنوعی، خالی از لطف نباشد.

«توانایی کامپیوتر برای این که در تمام امور شناختی، به کارایی‌ای در حد انسان دست یابد، همان هوش ماشین است.»^(Alan Turing)

«هوش مصنوعی دانش و مهندسی ساخت ماشین‌های هوشمند و بهویژه برنامه‌های کامپیوتری هوشمند است... اما ماشین ناجار نیست خودش را به روش‌های بیولوژیکی محدود کند.»
(جان مک‌کارتی)

«هوش مصنوعی، علم ساخت ماشین‌هایی است که برای انجام کارها به هوش نیاز دارند.»
(ماروین مینسکی)^(Marvin Minsky)

«مهارت تولید ماشین‌هایی که قادر به انجام وظایفی هوشمندانه و مشابه با انسان باشد.»
(ری کرزوبیل)^(Ry Kazuobi)

«هوش مصنوعی یک رشته‌ی علمی است که در آن تلاش می‌کنیم مبانی رفتار هوشمند را از دیدگاه محاسباتی و کامپیوتری بفهمیم.»
(دان روت)^(Dan Roth)

«هوش مصنوعی به معنی خودکارسازی فعالیت‌هایی است که آنها را به تفکر انسانی نسبت می‌دهیم، یعنی فعالیت‌هایی مانند تصمیم‌گیری، حل مسئله، یادگیری و... .»
(ریچارد بلمن)^(Richard Bellman)

«طراحی و ایجاد عامل‌های هوشمندی که محیط اطراف خود را درک کنند و اقداماتی را انجام دهند که بر محیط اطرافشان تأثیر بگذارد.»
(استوارت راسل)^(Stuart Russell)

1. Alan Turing
2. Marvin Minsky
3. Ray Kurzweil
4. Dan Roth
5. Richard Bellman
6. Stuart Russell

«یک رشته‌ی تخصصی که به دنبال توضیح و شبیه‌سازی رفتار هوشمندانه از طریق فرایندهای کامپیوتری است.» (رابرت شالکوف^۱)

«توانایی یک ماشین برای این که با استفاده از زبان طبیعی با انسان ارتباط پرقرار کند و بتواند انسان را فریب دهد، به گونه‌ای که آن را یک انسان پندارد.» (مت ماهونی^۲)

«پژوهش‌های کامپیوتری که درک، استدلال و عمل کردن را از راه ماشین‌ها مقدور می‌سازد.» (باتریک وینستون^۳)

«اقدام به تلاشی تازه و هیجان‌انگیز برای این که کامپیوترها را متغیر کنیم و آنها را قادر سازیم تشخیص واقعی داشته باشند و بیندیشند.» (جان هاگلند^۴)

چنانچه خواندید، درباره‌ی تعریف هوش مصنوعی، توافق نظری وجود ندارد. با این حال، آنچه که همه‌ی کارشناسان بر آن اذعان دارند، این است که آینده از آن هوش مصنوعی است. اما تا چه اندازه خود را برای این آینده آماده کرده‌ایم؟ مختصات این فناوری تا چه میزانی برای ما آشناست؟ هوش مصنوعی در چه محدوده‌ای قرار می‌گیرد و تا چه حدی بر زندگی بشر تأثیرگذار است؟

در این کتاب رایج‌ترین تکنیک‌ها، اصطلاحات، نظریات، روش‌ها، دستگاه‌ها، کاربردها و مسائل مرتبط با هوش مصنوعی به زبان غیرتخصصی شرح داده شده‌اند. مسیر پیشرفت این فناوری غیرقابل اجتناب است و تنها کاری که از ما برمی‌آید، آمادگی هرچه بیشتر برای این گذار تاریخی است. نکته‌ای که پیش از پایان مقدمه، بد نیست به آن اشاره شود یک پنداشتمانی در رابطه با هوش مصنوعی است.

گاهی برخی افراد، به محض شنیدن نام هوش مصنوعی، به یاد روبات‌ها می‌افتد. البته این دو فناوری در بسیاری از جاها ارتباط تنگاتنگی دارند، اما به این معنی نیست که می‌توان هوش مصنوعی را دقیقاً معادل روباتیک فرض کرد. هدف هوش مصنوعی، ساختن ماشینی شبیه به انسان‌هاست، اما وظیفه‌ی روبات، ساده‌سازی امور و کمک به فعالیت‌های انسان‌هاست. با وجود این، شاید بتوان به طریقی، روباتیک را گهگاه زیرمجموعه‌ای از هوش مصنوعی قلمداد کرد.

به علم طراحی، ساخت و کاربرد روبات‌ها، روباتیک گفته می‌شود. امروزه دلیل اصلی تولید روبات‌ها را سیکسازی کارهای انسانی و افزایش اوقات فراغت بشر قلمداد می‌کنند. روبات‌ها را می‌توان ماشین‌هایی تعریف کرد که معمولاً قابل برنامه‌ریزی هستند و کارهای ساده و پیچیده را به طور خودکار انجام می‌دهند.

1. Robert Schalkoff
2. Matt Mahoney
3. Patrick Winston
4. John Haugeland

هنگامی که کامپیوترهای اولیه به واسطهٔ پیشرفت علم ساخته شدند، صنعتگران به این فکر افتادند که می‌توان با ترکیب ماشین‌های الکترومکانیکی و کامپیوترها، دستگاه‌هایی ساخت که همچون برد به انسان خدمت کنند و قابل برنامه‌ریزی باشند. لزوم توسعهٔ روباتیک، به خصوص پس از پایان جنگ جهانی دوم و زمانی که بشر به طور کامل از ساختارهای استعماری قرن نوزدهم فاصله گرفت، بیشتر احساس شد. استعمارگران تا پیش از آن، بردۀ‌ها را از مستعمره‌های خود وارد می‌کردند و برای انجام کارهای سخت از آنها بهره می‌بردند. اما در آن روش، هم بردۀ‌ها ناراضی بودند (چون کرامت انسانی شان از بین می‌رفت) و هم استعمارگران ناراضی بودند (چون بردۀ‌ها با تمام توان کار نمی‌کردند و دل به کار نمی‌دادند). از این‌رو، پیشرفت فناوری‌ها و شکل‌گیری مفاهیم حقوق بشر، سبب شد که روباتیک، به سرعت جانشین بردۀ‌داری شود و از آنها در کارخانجات و صنایع و تولیدی‌ها استفاده به عمل آید.

برخی گمان می‌کنند ربات‌ها باید لزوماً از نظر ظاهری شبیه انسان‌ها باشند، اما همیشه این‌طور نیست. در حقیقت بیشتر روبات‌هایی که تا به امروز ساخته شده‌اند، در ردهٔ روبات‌های انسان‌نما قرار نمی‌گیرند (مانند بسیاری از ابزارها که در کارخانه‌ها و در مکان‌های ثابتی قرار دارند و با استفاده از حسگر و تجهیزات جانبی، اقدامات برنامه‌ریزی شده‌ای را انجام می‌دهند).

هرچند ربات‌ها پیش از شکل‌گیری مفهوم هوش مصنوعی وجود داشتند، اما امروزه به طریقی می‌توان روبات‌های هوشمند را زیرشاخه‌ای از هوش مصنوعی دانست. چراکه همچون انسان، قادر به یادگیری امور مختلف هستند. ریزپردازندۀ‌ها و ریزکنترلگرها¹ دو عامل کلیدی ساخت‌افزاری برای کار کردن روبات‌ها هستند. مشهورترین زبان‌های برنامه‌نویسی که امروزه برای نوشتن برنامه‌های هوش مصنوعی مورد استفاده قرار می‌گیرند نیز عبارت‌اند از MATLAB، Prolog، Lisp، Scala، R، Python و Java C++.

امید می‌رود کتاب حاضر، مرجعی موثق برای علاقه‌مندان و دلیستگان پیشرفت و توسعه و همچنین افرادی باشد که میل به حرکت در جهت یک جامعه‌ی نوین مبتنی بر فناوری دارند.

نوید فرخی
پاییز ۱۴۰۰